

Fagbladene

11. januar 1993

Utfordringene i 1993

Av statsminister Gro Harlem Brundtland

De 170.000 uten ordinært arbeid å gå til er vår viktigste utfordring også i det nye året. Vi opplever alle hvordan ledigheten rammer enkeltmennesker og familier. Tryggheten i samfunnet svekkes og fordelingen blir mindre rettferdig.

Utfordringen er å snu denne utvikling i en situasjon preget av stor usikkerhet. Verdensøkonomien er i ulage og utviklingen framover er usikker. Valutasamarbeidet i Europa er svekket og en rekke land har måttet la sine valuter flyte, med den usikkerhet det skaper i internasjonal handel. Krigen i det tidligere Jugoslavia, oppblussingen av fremmedfrykt og nasjonalisme i flere land, vekker minner om en historie som ikke må innhente oss. I Øst-Europa er behovet for støtte og bistand stort, hvis den demokratiske og økonomiske utviklingen skal trygges. I vår nærmeste naboland har ledigheten på kort tid nærmest eksplodert.

Alt dette er med på å påvirke våre egne muligheter. Under valutauroen i fjor høst så vi hvor sårbare små land er med sin utadvendte økonomi. Selv om norsk økonomi er solid, var det ikke mulig å stå imot presset mot kronen.

Når vi har unngått de sterke nedskjæringene vi har sett i andre land, skyldes det at vi gjennom en aktiv økonomisk politikk og et nært samarbeid med fagbevegelsen har greid å snu utviklingen etter krisen på 80-tallet. Utenriksøkonomien er styrket og pris- og kostnadsutviklingen er lavere enn i de fleste andre land. Det har hjulpet oss gjennom de siste påkjeningene og lagt et godt fundament for å møte utfordringene framover. Den omfattende næringspakken som Regjeringen fikk flertall for før jul, styrker mulighetene for å få større fart på norsk næringsliv. De lavere kostnadene bedriftene nå får, må de utnytte til å stå sterkere i konkurransen. Når EØS-avtalen trer i kraft om kort tid, har

norske bedrifter et godt utgangspunkt i konkurransen om markedene både hjemme og ute.

Hvorfor må vi være så opptatt av hvordan vi skal få fart på og fornyelse i vårt næringsliv? Fordi dette er så grunnleggende for sysselsettingen og for alt det andre vi ønsker å oppnå.

Norge er et godt land å bo i. Men det er fortsatt mangler og svakheter vi ønsker å rette opp. Jeg tenker på eldre og funksjonshemmede som ikke får den omsorg og trygghet de har behov for. På barn som ikke får nok omsorg og oppmerksomhet verken fra foreldre eller samfunn. Jeg tenker på de mange syke som må vente for lenge på behandling, på de familiene som sliter med gjeldsproblemer, og ikke minst - de altfor mange som ikke har et arbeid å gå til.

Vi har en stor beholdning av muligheter som vi nå i fellesskap må utnytte. Vi har rike naturressurser. Vi har fiskestammer som vil vokse i årene framover hvis vi forvalter dem fornuftig. Vi har skogen, oljen og gassen og rikelig med fornybar vannkraft. Vi har en sterk offentlig sektor som betyr mye for effektiviteten i næringslivet og for den enkeltes velferd. Vi har store fortrinn i en fagbevegelse som tar samfunnsansvar og søker helhetsløsninger og som sammen med arbeidsgiversiden kan inngå i et konstruktivt samarbeid med myndighetene.

Den politiske utfordringen er å sikre støtte for en politikk som tar vare på disse mulighetene. Oppgaven er fortsatt krevende; vi må alle bidra. Når arbeid for alle er jobb nummer 1, må vår prioritering av oppgaver avspeile dette. Det er ikke troverdig å late som om det også er rom for store forbedringer på alle områder uten at vi har sikret oss det økonomiske fundament for dette. Vi kan ikke bare fortsette å øke underskuddene på statsbudsjettet. Vi må skape det vi skal forbruke, hvis ikke skyver vi regningen over på framtidige generasjoner.

Vi må alle være med på å trekke lasset for at flere hjul kan komme igang så vi kan få flere i arbeid og dermed trygge velferdssamfunnet framover. Men da må vi fordele byrdene på

en rettferdig måte. Derfor har vi avvist angrepene på viktige velferdsordninger og kraftige nedskjæringer på offentlige budsjetter, slik Høyre og Fremskrittspartiet går inn for. En dårligere sykelønnsordning, mindre til kommuner og fylker og færre på arbeidstiltak, vil ramme folk flest.

1993 blir et viktig år i arbeidet med å styrke sysselsettingen og et velferdssamfunn som gir trygghet og muligheter for den enkelte. Vi kan lykkes, hvis vi samler kreftene og i fellesskap bruker mulighetene.